

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

PS-I.431.1.32.2023

PROTOKÓŁ

KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszycach, ul. Skwierzyńska 16.

Działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 - 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126 poz. 718), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1165), a także przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz. U. nr 209, poz. 1245 z 2011 r.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) oraz przepisów ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Hanna Piekarska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 219-1/2023 z 11 sierpnia 2023 r.
– kierująca zespołem inspektorów
- 2. Sylwia Krasieńska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 219-2/2023 z 11 sierpnia 2023 r.
– członek zespołu inspektorów;

przeprowadził, w okresie od 25 sierpnia 2023 r. do 20 października 2023 r., kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszycach, w obszarze wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 25 sierpnia 2023 r.

W toku czynności kontrolnych wprowadzono przepisy zmieniające do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Analizie i ocenie podlegały dokumenty sporządzone przed zmianą przepisów.

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach oraz Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób doznających przemocy domowej;
3. Zespół interdyscyplinarny;
4. Inicjowanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z przepisami prawa;
5. Zamykanie procedury „Niebieskie Karty”;
6. Warunki realizacji zadania.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto analizę dokumentów udostępnionych kontrolującym w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki, w tym 5 losowo wybranych akt klientów oraz dokumenty przesłane przez kierownika GOPS – (data wpływu do LUW: 4 września 2023 r., 3,12, 18 i 20 października 2023 r.)

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-20)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (do 22 czerwca 2023 r. – gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie) wynika z art. 6 ust. 2 pkt. 1 cyt. ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gmina Krzeszyce posiada opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i realizuje jego założenia.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Rada Gminy w Krzeszycach Uchwałą Nr XXXIV/196/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r. przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2026.

W dokumencie znajdują się m.in. teoretyczne informacje o zjawisku przemocy, diagnoza problemu na terenie Gminy (opracowana na podstawie danych OPS i Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz stan prawny.

Wskazano 3 cele ogólne Programu: zmniejszenie skali zjawiska przemocy, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy i zwiększenie dostępności pomocy, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Wskazano także 6 celów szczegółowych. Ustalono zadania do wykonania. Określono realizatorów i czas realizacji Programu.

W ramach realizacji **celu nr 1** zaplanowano zbieranie i analizę danych dotyczących występowania aktów przemocy. Corocznie statystyki dot. zjawiska sporządza Zespół Interdyscyplinarny w Krzeszycach.

Cel nr 2 obejmuje zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Realizowany jest on poprzez:

- działania w środowisku zagrożonym przemocą np.: udostępnianie osobom zainteresowanym materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy domowej;
- podejmowanie interwencji w sytuacji występowania przemocy – praca socjalna, wizyty w środowisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową – kierowanie do specjalistów, proponowanie udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- prowadzenie procedur „Niebieskiej Karty”. W 2022 r. założono 9 spraw. W 2023 r. do dnia kontroli rozpoczęto 5 procedur;
- występowanie do prokuratury z zawiadomieniami o możliwości popełnienia przestępstwa.

Cel nr 3 dotyczy zapewnienia ochrony i możliwości wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą. Realizowany jest poprzez zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy, zapewnienie im wsparcia instytucjonalnego oraz łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej.

Mieszkańcy Gminy mają zapewnioną możliwość schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Sulęcinie, otrzymania świadczenia pieniężnego wypłacanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej, wsparcia w postaci pracy socjalnej. Osoby dotknięte przemocą – zarówno ofiary jak i sprawcy – mają też możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy. W przypadku sprawców prowadzone są działania motywujące do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie.

W ramach celu **nr 4** zaplanowano podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą. Cel jest realizowany poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego oraz udostępnianie – w siedzibie Ośrodka – ulotek i materiałów informacyjnych. W ramach współpracy z Powiatowym Centrum w Sulęcinie –

Ośrodek corocznie zapewnia wypoczynek letni – dzieciom z rodzin zagrożonych przemocą oraz nadużywaniem środków odurzających.

W Gminie Krzeszyce realizowane są także programy profilaktyczne. Działania finansowane są z funduszu przeznaczonego na przeciwdziałanie uzależnieniom, w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2022 r. zrealizowano następujące programy dla uczniów szkół w Krzeszycach:

- „Zagubiona myszka”. Poznawanie zagrożeń wynikających z serwowaniem po sieci (uczniowie klas I-III);
- „Smutno, że aż boli”. Depresja (uczniowie klas IV-VI);
- „Stawiam na siebie już wkrótce” – program rekomendowany. Uzależnienia behawioralne (uczniowie klas VII-VIII);
- „Zaplątani w sieci. Cyberprzemoc”(uczniowie klas IV-VIII);
- „Przyjazna zabawa, to dobra zabawa”. Rozwiązywanie konfliktów (uczniowie klas IV-VIII);
- Trening redukcji stresu. Program promocji zdrowia psychicznego (uczniowie klas I-VIII)

Odbyły się także warsztaty i programy dla rodziców, jak np.:

- „Chodź, pomaluj mój świat”. Depresja wśród młodzieży.
- „Uzależnienia XXI wieku”. Komputery, Internet, gry komputerowe, telefony komórkowe.
- „Czysty umysł” Uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Zrealizowano warsztaty i programy dla nauczycieli, np.:

- „Chodź, pomaluj mój świat”. Depresja u uczniów.
- Szkolna interwencja profilaktyczna. Zachowania ryzykowne uczniów.
- „Mosty zamiast murów” – budowanie właściwych relacji z rodzicami.

W ramach współpracy przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy powstał poradnik (gazetka) dla rodziców o przemocy psychicznej i fizycznej wobec dzieci i dorosłych. Gazetka jest dostępna w Ośrodku i w Urzędzie Gminy. Została także przekazana Dyrektorom Szkół w Krzeszycach i Kołczynie z prośbą o przekazanie rodzicom podczas zebrań z rodzicami oraz dla wszystkim zainteresowanym.

Ostatni cel - **nr 5** skupia się na doskonaleniu grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy.

Osoby zajmujące się tematyką przeciwdziałania przemocy w Gminie uczestniczą w szkoleniach i spotkaniach tematycznych o charakterze interdyscyplinarnym.

W 2023 r. pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach uczestniczyli w szkoleniu dot. nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

(akta kontroli str. 21-43, 48-55, 148-166)

Podejmowane działania znajdują odzwierciedlenie w celach szczegółowych.

Do dnia kontroli – realizowano – większość założonych celów. Wszystkie te działania zawierają się w ustawowych zadaniach.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2, pkt. 2 i 3 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii. Zapewniono mieszkańcom Gminy Krzeszyce dostęp do poradnictwa specjalistycznego.

W Gminie prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej oraz udzielane są porady prawne. Porady realizowane są w ramach Punktu Konsultacyjnego – zlokalizowanego w Gminnym Ośrodku Kultury w Krzeszycach. Punkt jest czynny w czwartki, w godzinach 8.00-13.00. Godziny wizyt ustalane są z poszczególnymi klientami, wg potrzeb. Działania finansowane są ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Krzeszycach. W tej samej lokalizacji działa Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego. Porady odbywają się w poniedziałki w godzinach od 8.00-12.00.

Informacje dot. udzielanego poradnictwa, w tym możliwość skorzystania z punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, dostępne są w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej.

W ramach zasobów Gminy nie uruchomiono placówki całodobowej dla ofiar przemocy. W razie potrzeby klienci będą kierowani do odpowiednich placówek. W okresie objętym kontrolą do Ośrodka Pomocy Społecznej nie wpłynęły żaden wniosek o skierowanie do ośrodka wsparcia.

W toku czynności kontrolnych, na podstawie analizowanych teczek klientów ustalono, że osoby dotknięte problemem przemocy w rodzinie (zarówno doświadczające przemocy, jak i podejrzewane o jej stosowanie) informowano o możliwości skorzystania z różnych form pomocy i kierowano do specjalistów – psychologa, specjalisty ds. uzależnień, prawnika. Żadna z osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” nie wymagała umieszczenia w placówce całodobowej.

(akta kontroli str.44-47, 56-60 i 141-143)

Osoby chcące uzyskać pomoc (stacjonarną lub ambulatoryjną), bądź poszukujące informacji o zjawisku przemocy w rodzinie mają możliwość uzyskania takiego wsparcia – na terenie gminy. Dodatkowo dzięki materiałom informacyjnym dostępnym w siedzibie Ośrodka, klienci mają możliwość poszerzenia wiedzy o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi. Zapewniono mieszkańcom Gminy Krzeszyce dostęp do poradnictwa specjalistycznego. Wskazane jest rozpropagowanie oferty wsparcia

udzielanego w Punkcie Konsultacyjnym poprzez publikację informacji na stronie Gminy.

3. Zespół interdyscyplinarny.

Zgodnie z art. 6. ust. 2 pkt. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W myśl art. 9a - 9c cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, działa on na podstawie porozumień zawartych między wójtem, a uprawnionymi podmiotami. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące (do 22 czerwca 2023 r. nie rzadziej niż raz na trzy miesiące).

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nastąpiła konieczność powołania nowych zespołów interdyscyplinarnych. Nowy zespół interdyscyplinarny powinien zostać utworzony do 22 czerwca 2023 r. – art. 16 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

3.1 Informacja o funkcjonowaniu zespołu Interdyscyplinarnego w Krzeszycach do 22 czerwca 2023 r.

W Gminie Krzeszyce – do 22 czerwca 2023 r. – funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie. Wójt zawarł porozumienia z uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Jedno z porozumień nie było realizowane. Nie wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego została prawnie uregulowana. Rada Gminy Krzeszyce – 25 marca 2011 r. – przyjęła Uchwałę Nr VI/22/11 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zarządzeniem Nr 69/11/GOPS z 15 listopada 2011 r. Wójt Krzeszyc powołał Zespół Interdyscyplinarny w Krzeszycach. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego był dziewięciokrotnie zmieniany. Wójt Krzeszyc wydawał stosowne zarządzenia. Zespół liczył 10 osób. W jego skład powołane zostały osoby reprezentujące wszystkie podmioty tj.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszycach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzeszycach, Komendę Powiatową Policji w Sulęcinnie, Sąd Rejonowy w Sulęcinnie, Zespół Szkół Samorządowych w Krzeszycach, Stowarzyszenie Caritas w Krzeszycach i lekarz NZOZ „Zdrowie” w Krzeszycach.

Wójt Krzeszyc zawarł porozumienia o współpracy z podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu Zespołu. Jedno z zawartych porozumień nie było realizowane – w składzie Zespołu nie było przedstawiciela Prokuratury. Zarządzeniem Nr 69/11/GOPS Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 15 listopada 2011 r.

przyjęto regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Nie wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych, zgodnie z wymogami art. 9c ust. 3 ustawy cyt. wyżej o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Z pisemnych wyjaśnień Kierownika GOPS wynika, że osoby te nie przystąpiły do prac w Zespole Interdyscyplinarnym.

W 2022 r. odbyła się – wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu – ale nie zachowano właściwej częstotliwości spotkań (posiedzenia powinny być zwoływane nie rzadziej niż raz na trzy miesiące).

Na podstawie analizy sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022 r. oraz przedłożonych protokołów stwierdzono, że odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (27.01.2022 r., 14.04.2022 r., 19.05.2022 r., 18.08.2022r. i 22.12.2022 r.).

W roku bieżącym – do dnia kontroli – odbyły się dwa posiedzenia, Zespół spotkał się 16.03.2023 r. i 24.04.2023r.

Na podstawie list obecności ustalono, że w posiedzeniach w 2022 roku uczestniczyło średnio 50% członków. Natomiast w 2023 r. frekwencja wyniosła 60%.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 9a ust. 7d-7g), udział członków Zespołu Interdyscyplinarnego w posiedzeniach jest obowiązkowy.

Celem dokonania oceny działań Zespołu analizie poddano protokoły z jego posiedzeń. Z protokołów wynika, że podczas posiedzeń Zespół skupiał się przede wszystkim na realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wymianie informacji nt. rodzin pozostających w obszarze oddziaływania członków zespołu.

3.2 Informacja o funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzeszycach po wejściu w życie nowych przepisów.

Rada Gminy Krzeszyce przyjęła 27 czerwca 2023 r. uchwałę nr XLIV/274/2023 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. W toku kontroli ustalono, że Uchwała została zmieniona 26 września 2023 r. – uchwałą nr XLVI/281/2023. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej poinformowała także, że nowy zespół interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 90/2023/GOPS Wójta Gminy Krzeszyce z dnia 12 października 2023 r. Zespół tworzą przedstawiciele wszystkich podmiotów wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wójt Gminy Krzeszyce zawarł porozumienia o współpracy z podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu nowego Zespołu.

W Gminie Krzeszyce – po wejściu w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – został powołany zespół interdyscyplinarny w pełnym składzie. Wójt Gminy Krzeszyce zawarł porozumienia o współpracy z podmiotami, których reprezentanci zostali powołani do składu nowego Zespołu.

(akta kontroli str. 61-140 i 144-167)

4. Inicjowanie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z art. 9d ust. 1-4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej... W myśl art. 9b ust. 8 do zadań grup należy m.in.: dokonanie oceny sytuacji domowej, realizacja procedury „Niebieskie Karty”, realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z § 7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) przekazywanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

28 września 2023 r. nastąpiła zmiana przepisów – zgodnie z § 7.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870), przekazanie wypełnionego formularza procedury do zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych. §8 ust.1 stanowi, że formularz „Niebieska Karta – A” jest przekazany grupie diagnostyczno-pomocowej niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania. Z uwagi na okres objęty kontrolą – dokonano oceny procedur prowadzonych przed zmianą rozporządzenia.

Mieszkańcy Gminy, których dotyczy problem przemocy domowej mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”. W spotkaniach grup roboczych nie zawsze uczestniczył funkcjonariusz policji oraz nie uczestniczył pedagog. Brak jest notatek służbowych policjanta oraz pracownika socjalnego prowadzącego monitoring środowiska.

Z wykazu „Niebieskich Kart” wynika, że w 2022 r. założono 9 „Niebieskie Karty-A”; w 2023 r. – do dnia kontroli – założono 5 Niebieskich Kart – A”. **Wykaz „Niebieskich Kart” wymaga zmiany w sposobie prowadzenia. „Niebieskie Karty – A” założone np. przez Policję i Ośrodek w tej samej rodzinie powinny być wykazane tylko raz – jako jedna procedura.**

Dokumenty dot. „Niebieskich Kart” przechowywane są u Kierownika Ośrodka.

Analizie poddano akta osobowe 5 rodzin – losowo wybranych z rejestru – tj.: poz. 1-3, 4, 6, 7 w 2022 r., poz. 12-13 w 2023 r.), w których prowadzona była procedura „NK”. W teczkach klientów znajdowały się m.in.: potwierdzenie przekazania formularza „Niebieska Karta – A” członkom Zespołu Interdyscyplinarnego, protokoły posiedzeń grupy roboczej, listy obecności, wypełnione formularze „NK-A, C, D”, notatki służbowe, korespondencje z innymi instytucjami.

W każdym badanym przypadku zostały zachowane terminy wszczętych procedur określone w §7 ust.1 oraz § 8 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Ustalono również, że Przewodniczący powołuje członków Grupy Roboczej oraz informuje jej członków o procedurze „NK”, w terminie zgodnym z przepisami.

Posiedzenie Grupy odbywa się w ciągu kilkunastu dni od daty otrzymania formularza. Postępując zgodnie z procedurą - grupy robocze na posiedzeniach wypełniają formularze „NK – C” i „NK - D”.

Na posiedzenia grup roboczych zapraszane są osoby, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej oraz osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową. Z poddanego analizie materiału wynika, że spotkania odbywały się w wyznaczonym pomieszczeniu Urzędu Gminy, zapewniając klientom optymalne warunki do udzielania pomocy. Spotkania te odbywały się w różnych odstępach czasowych (np. 1 godzina, inny dzień.). Spotkania grup roboczych odbywały się przede wszystkim po rozpoczęciu procedury, natomiast brak jest spotkań grup na których można by dokonać np. weryfikacji planu pomocy lub jego modyfikacji.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze – działanie to nie jest udokumentowane, zatem nie ma możliwości oceny składu grupy powołanej przez Przewodniczącą. Skład grupy został oceniony na podstawie list obecności.

W opinii kontrolujących skład grup roboczych nie zawsze był dostosowany do potrzeb i problemów rodzin. W grupie roboczej – w pojedynczych przypadkach - uczestniczył funkcjonariusz policji natomiast w żadnym przypadku nie uczestniczył pedagog (w sytuacji rodzin z dziećmi w wieku szkolnym). Pracownicy socjalni nie współpracowali z innymi instytucjami np. szkołą celem diagnozowania sytuacji rodziny.

Z dokumentacji wynika, że w realizację procedury „Niebieskiej Karty” angażowali się przede wszystkim przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W spotkaniach grup rzadko uczestniczył policjant. Natomiast w przypadku rodzin z dziećmi nie współpracowano z pedagogiem z placówki oświatowej – brak uczestnictwa w grupach roboczych, brak opinii dot. funkcjonowania dziecka. Niektóre analizowane dokumenty zawierały informacje o skierowaniu osób do specjalistów m.in.: psychologa oraz możliwość skorzystania z terapii uzależnień.

Diagnoza sytuacji rodzin jest sporządzana na formularzu „Niebieska Karta-C”. Stwierdzono, że zawierają one informacje, ale nie zawsze planowana jest dalsza pomoc. Planem pomocy nie są obejmowani pozostali członkowie rodziny – wspólnie zamieszkujący i prowadzący wspólne gospodarstwo domowe.

W ramach posiedzenia grupy roboczej sporządzony był każdorazowo „Protokół z posiedzenia Grupy Roboczej”, który zawierał informacje o przebiegu spotkania, podjętych działaniach oraz o motywowaniu osoby stosującej przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Spotkania grup roboczej odbywały się w większości przypadków tylko raz – na początku prowadzonej procedury.

Grupy robocze nie dokonywały m.in.: omówienia podjętych działań, ich efektów oraz realizacji planu pomocy – przed zakończeniem procedury. Grupy robocze dokumentowały działania podejmowane w rodzinach poprzez sporządzanie notatek służbowych i korespondencję z instytucjami. W dokumentach brak jest notatek służbowych przygotowanych przez policjanta oraz pracownika socjalnego z monitoringu środowiska.

Wszystkie badane akta zawierały m.in.: zaproszenia oraz wezwania na posiedzenie grupy, notatki służbowe, protokoły posiedzeń grup.

W dokumentach brak jest notatek służbowych policjanta i pracownika socjalnego monitorujących rodziny.

Z badanej dokumentacji wynika, że w każdym przypadku grupa robocza podejmowała działania w kierunku zdiagnozowania problemu. Grupy robocze spotykały się – w większości przypadków – na początku wszczęcia procedury. Brak jest posiedzenia grup roboczych przed zakończeniem procedury, na które zostałyby zaproszone/wezwane strony postępowania. Np. posiedzenie GR odbyło się w kwietniu – na którym został ustalony plan pomocy, w grudniu – nastąpiło zakończenie procedury przez ZI – w wymienionym przypadku praca grupy dokumentowana jest wyłącznie notatkami służbowymi. Podczas spotkania grupy można by m.in.: wspólnie podsumować realizację zaplanowanych działań, dokonać analizy sytuacji rodziny – wraz z klientem. W każdym przypadku sytuacja danej rodziny opisana jest wyłącznie w notatkach służbowych pracownika socjalnego.

(akta kontroli str. 167-320)

Sposób prowadzenia wykazu „Niebieskich Kart” wymaga zmiany. Skład grup wymaga rozszerzenia adekwatnego do sytuacji rodziny poprzez powoływanie np. funkcjonariusza policji, pedagoga. Plan pomocy nie obejmuje wszystkich członków rodziny, w której toczy się procedura. Grupy robocze nie dokonują weryfikacji i modyfikacji planów pomocy. Brak jest notatek służbowych z monitoringu prowadzonego przez policję i pracownika socjalnego. Klientów informowano o możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy oraz osobom stosującym przemoc proponowano udział w programach korekcyjno-edukacyjnych. Grupy robocze nie dokonywały m.in.: omówienia podjętych działań, ich efektów oraz realizacji planu pomocy – przed zakończeniem procedury.

5. Zamykanie procedury „Niebieskie Karty”

Zgodnie z § 18 ust.2 cyt. wyżej cytowanego rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego Zespołu, który powinien zawierać: dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury i opis podjętych działań.

28 września 2023 r. nastąpiła zmiana przepisów - zgodnie z § 20.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870), zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu, który zawiera: dane osób, wobec których realizowana jest procedura, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury, skład grupy diagnostyczno-pomocowej, opis działań, przesłanki uzasadniające zakończenie procedury oraz podpisy członków grupy. Z uwagi na okres objęty kontrolą – dokonano oceny procedur prowadzonych przed zmianą rozporządzenia.

Procedura zamykania „Niebieskich Kart” realizowana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia.

W toku kontroli przeanalizowano wybraną z rejestru „Niebieskich Kart” dokumentację 5 rodzin w odniesieniu, do których zakończono realizację procedury. Ustalono, że we wszystkich przypadkach decyzja o zamknięciu procedury zapadała przez Przewodniczącą oraz członków ZI. Protokół z zakończenia procedury był podpisany każdorazowo przez Przewodniczącą Zespołu. Zawierał wszystkie elementy określone w rozporządzeniu. Członkowie grupy roboczej byli informowani o zakończeniu procedury dot. danej rodziny.

Podstawy do zamknięcia procedur w analizowanych sprawach zostały trafnie określone. Podstawą takiej decyzji był § 18 ust. 1 pkt. 1 cyt. wyżej rozporządzenia, czyli uzasadnione przypuszczenie o ustaniu przemocy i zrealizowanie planów pomocy oraz/lub § 18 ust. 1 pkt. 2 rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań.

(akta kontroli str. 167-320)

Procedura „Niebieskiej Karty” zamykana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia. Analiza dokumentów wykazała poprawność zamykania procedury. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego jednogłośnie podejmowali decyzje o zamknięciu „NK”.

6. Warunki realizacji zadania przez OPS.

Zgodnie z art. 110 ust.11 i ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych

pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Jednocześnie Ośrodek zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.

Z rocznego sprawozdania MPiPS-06 wynika, że Ośrodek zatrudnia 3 pracowników socjalnych na pełen etat. Liczba mieszkańców Gminy wynosi 4.566 (stan na 31.12.2022 r.). Średnio na jednego pracownika socjalnego przypadało 1.522 mieszkańców. Z analizy ilości środowisk wynika, że pracownik socjalny obejmuje wsparciem od 35 do 50 czynnych środowisk.

Zakres czynności pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej wymaga uszczegółowienia. Pracownicy zajmujący się tym zagadnieniem podnoszą kwalifikacje zawodowe w tym obszarze.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano dokumentację dotyczącą kadry. Z analizy zakresu czynności pracowników Ośrodka bezpośrednio nie wynika, którzy pracownicy są odpowiedzialni za przeciwdziałanie przemocy domowej. Kontrolującym przedstawiono zaświadczenia o szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy odbytych w 2023 r. Wynikało z nich, że 3 pracowników socjalnych i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego uzupełniła kompetencje zawodowe z zakresu przeciwdziałania przemocy. Było to szkolenie pn.: „Ustawa z dnia 09 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Pojęcie przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej i emocjonalnej wobec dziecka”. Temat szkolenia wskazuje na adekwatność treści zagadnień do zgłębiania i poszerzania wiedzy kadry merytorycznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

(akta kontroli str. 146 i 321-339)

Wnioski:

1. Gmina Krzeszyce posiada opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz realizuje jego założenia.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia pomoc osobom dotkniętym przemocą w ramach posiadanej infrastruktury oraz współpracuje z innymi instytucjami w tej kwestii.
3. W Gminie Krzeszyce – do 22 czerwca 2023 r. – funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie. Wójt zawarł porozumienia z uprawnionymi podmiotami, których reprezentanci zostali powołani w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Jedno z porozumień nie było realizowane. Nie wszyscy członkowie Zespołu złożyli oświadczenia zobowiązujące do zachowania poufności uzyskanych informacji i danych.

4. W Gminie Krzeszyce – po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – został utworzony Zespół Interdyscyplinarny w pełnym składzie.
5. W 2022 r. odbyła się wymagana przepisami ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ale nie zachowano właściwej częstotliwości spotkań.
6. Wskazane jest rozpropagowanie oferty wsparcia udzielanego w Punkcie Konsultacyjnym poprzez publikację informacji na stronie Gminy.
7. Mieszkańcy Gminy mają zapewnioną pomoc w ramach procedury „Niebieska Karta”.
8. Zmian wymaga prowadzenie procedury w zakresie:
  - składu grup roboczych,
  - dokumentowania monitoringu przez policjanta i pracownika socjalnego,
  - realizacji planów pomocy, które nie obejmowały wszystkich członków rodzin oraz nie dokonywano oceny sytuacji rodziny na spotkaniach grup roboczych przed zakończeniem procedury.
9. Procedura zamykania „Niebieskich Kart” realizowana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia.
10. Ośrodek Pomocy Społecznej – w badanym okresie – spełnia wymagany wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy.
11. Pracownicy socjalni podnoszą swoje kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
12. Zakres czynności pracowników Ośrodka wymaga uszczegółowienia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wnioski zawarte w punktach 3, 5 stanowią istotne uchybienie, w punkcie 8 – uchybienie, a w pkt 6, 12 są sugestią Zespołu Kontrolującego.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzonej kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszycach, pod pozycją nr 1.

POUCZENIE

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących

ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń. Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszycach, drugi Wójtowi Krzeszyc, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Hanna Piekarska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Krasieńska

Kierownik jednostki:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krzeszycach

Ewelina Banicka-Buksa

Gorzów Wielkopolski, dnia 30.10.2023 r.

Krzeszyce, dnia 06.11.2023 r.